

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Сумська філія

Кафедра гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА»
обов'язкових компонент**

освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 року № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
ХНУВС Протокол від 29.08.2023 року № 2

Розробник:

Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук,
доцент **Тетяна БІЛОУС**

Рецензенти:

Завідувач кафедри внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини
Сумського державного університету, доктор медичних наук, професор
Людмила ПРИСТУПА

Професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної
підготовки факультету №1 Харківського національного університету
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Руслан СТЕПАНЮК**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – <u>3,0</u> Загальна кількість годин – <u>90</u>	26 Цивільна безпека 262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність) перший (бакалаврський)	Навчальний курс <u>I, III</u> (номер) Семестр <u>II, V</u> (номер) Види контролю: <u>Залік</u> (екзамен, залік)

Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:			
денна форма навчання		заочна форма навчання	
Лекції	– <u>18</u> ; (години)	Лекції	– <u>6</u> ; (години)
Семінарські заняття	– <u>18</u> ; (години)	Семінарські заняття	– <u>8</u> ; (години)
Практичні заняття	– _____; (години)	Практичні заняття	– _____; (години)
Лабораторні заняття	– _____; (години)	Лабораторні заняття	– _____; (години)
Самостійна робота	– <u>54</u> ; (години)	Самостійна робота	– <u>76</u> ; (години)

Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Домедична підготовка» є формування та отримання базових медичних знань, оволодіння практичними навичками щодо алгоритму надання першої медичної допомоги при різних невідкладних станах, що виникають при надзвичайних ситуаціях та в умовах різних видів катастроф.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Домедична підготовка» є

- роз'яснення студентам юридичних аспектів надання домедичної допомоги;
- організація надання домедичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій;
- порядку первинного огляду постраждалих;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі;
- тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на ушкодження хребта;

- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма);
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на ушкодження живота;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки ;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при стисканні м'яких тканин;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів - обтурації стороннім тілом;
- порядку надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною;
- порядку надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим з опіками;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням та відмороженням;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом та блискавкою;
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії);
- порядку надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості.
- порядку надання домедичної допомоги під час екстрених пологів.

2.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі вищої освіти повинні: **Знати:**

- загальні питання з анатомічної будови тіла, систем організму людини та їх фізіологічних функцій;
- юридичні аспекти надання домедичної допомоги;

- алгоритми надання домедичної допомоги згідно наказу МОЗ України № 398 від 16 червня 2014р.;
- прийоми надання першої домедичної допомоги при різних видах ушкоджень, невідкладних станах та нещасних випадках;
- основні способи транспортування потерпілих;
- основні принципи організації і тактики роботи медичної служби у надзвичайних ситуаціях та на етапах евакуації потерпілих із місця події.

Вміти:

- вжити заходів для зупинки кровотечі;
- накладати пов'язки при пораненнях;
- фіксувати кінцівку при різних видах ушкоджень;
- надати домедичну допомогу при порушенні функції дихання;
- надати домедичну допомогу зупинці серцевої діяльності;
- надати домедичну допомогу опіках та відмороженнях;
- надати домедичну допомогу утопленні та інших видах асфіксії;
- надати домедичну допомогу непритомності і шоку;
- надати домедичну допомогу загальному переохолодженні організму;
- надати домедичну допомогу тепловому і сонячному ударах;
- надати домедичну допомогу отруєнням;
- надати домедичну допомогу ураженні електричним струмом;
- здійснювати переноску і транспортування потерпілих з використанням підручних засобів;
- орієнтуватися в доцільності виклику «швидкої допомоги» і можливості транспортування потерпілих попутним транспортом.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК9	Здатність працювати в команді.
	ЗК10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

		необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК4	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.
	СК9	Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.
	СК16	Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.
	СК20	Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

3. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема№1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги. Нормативно правова база щодо захисту здоров'я та життя людини. Основні поняття про охорону здоров'я. Первинна, вторинна та третинна медична допомога. Еутаназія. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 року №398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах. Нормативно-правові основи надання екстреної медичної допомоги в Україні. Основні поняття про екстрену

допомогу. Формування державної служби медицини катастроф. Основні завдання державної служби медицини катастроф. Медичне сортування.

Тема №2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології. Анатомія та фізіологія організму людини. Системи організму людини, та їх функції. Значення знань з основ анатомічної будови тіла та систем організму людини для надання домедичної допомоги. Основні поняття у фармакології. Фальсифікований лікарський засіб. Лікарські форми. Способи введення ліків в організм хворого. Зберігання лікарських засобів. Табельні засоби надання першої медичної допомоги. Аптечка індивідуальна.

Тема №3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.

Правила поведінки на місці події під час надання домедичної допомоги. Організація роботи в команді рятувальників. Власна безпека та доступ до постраждалого. Види надання домедичної допомоги залежно від місця події. Техніка проведення огляду постраждалого. Сучасні вимоги до проведення екстреної евакуації постраждалого. Особливості надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH. Надання психологічної підтримки постраждалим. Транспортування постраждалих.

Тема №4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.

Первинний огляд постраждалого. Виявлення життєвих показників. Загальні уявлення про смерть. Характеристика термінального стану, клінічної та біологічної смерті. Орієнтуючі та достовірні ознаки смерті. Поняття про серцево-легеневу реанімацію. Алгоритм проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками. Основні принципи проведення серцево-легеневої реанімації дорослих та дітей. Штучна вентиляція легень. Непрямий масаж серця.

Тема №5: Домедична допомога при кровотечах.

Визначення, класифікація та характеристика кровотеч. Особливості первинних та вторинних кровотеч. Способи та технічне виконання тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч. Допомога при ушкодженнях, які супроводжуються кровотечею всередину тканин та при зупинці носової кровотечі. Алгоритм надання допомоги при підозрі на кровотечу в грудну та черевну порожнину. Поняття про десмургію. Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів. Основні правила накладання пов'язок. Правила асептики та антисептики в польових умовах, використання штатних та підручних засобів.

Тема №6: Домедична допомога при травмах.

Класифікація, механізм, види травм. Загальні принципи іммобілізації постраждалих. Переломи. Черепно-мозкова травма. Ознаки травми грудної клітки. Ознаки травми живота. Ознаки травми хребта. Відкриті травми черевної порожнини. Травматична ампутація кінцівок. Надання допомоги при падінні з висоти. Надання допомоги при падінні з висоти. Порядок надання допомоги при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема №7: Домедична допомога при ушкодженнях екзогенними чинниками навколишнього середовища.

Поняття опіку, класифікація. Методика визначення площі опікової поверхні – правило «дев'ятки» та «долоні». Сонячний та тепловий удар. Характеристика обморожень та їх класифікація. Домедична допомога при ураженні електрострумом та блискавкою. Механізм розвитку гіпоксії та асфіксії. Визначення терміну «отрута», «отруєння». Харчові отруєння. Отруєння різними видами технічних рідин, бензином, алкоголем, чадним газом, наркотичним та снодійними препаратами. Перша домедична допомога при укусах отруйних комах і тварин.

Тема №8: Домедична допомога при шоківих станах.

Поняття шоку. Ознаки шоку. Різновиди шоку. Кардіогенний шок. Гіповолемічний шок. Надання допомоги в разі непритомності, колапсу, шоку. Послідовність дій під час надання домедичної допомоги постраждалим у разі підозри на шок.

Тема №9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.

Інфаркт міокарда, гостра серцево-судинна недостатність, аритмії, гіпертонічний криз. Бронхіальна астма. Принципи надання домедичної допомоги при невідкладних станах.

Клінічні прояви алергії, анафілактичного шоку та коматозних станів при цукровому діабеті. Цукровий діабет. Поняття «Гострий живіт». Невідкладні стани в акушерстві. Транспортування вагітних. Екстрені пологи.

4. Структура навчальної дисципліни.
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	З них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №II							
Тема№1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.	10	2	2			6	
Тема№2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.	10	2	2			6	
Тема№3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.	10	2	2			6	
Тема№4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.	10	2	2			6	
Тема№5: Домедична допомога при кровотечах	10	2	2			6	
Тема№6: Домедична допомога при травмах.	10	2	2			6	
Тема№7: Домедична допомога при ушкодженні екзогенними чинниками навколишнього середовища.	10	2	2			6	
Тема№8:Домедична допомога при шоківих станах.	10	2	2			6	
Тема№9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.	10	2	2			6	
Всього за семестр:	90	18	18			54	Залік

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	З них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №V							
Тема№1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.	10	2				8	
Тема№2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.	10		2			8	
Тема№3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.	10	2				8	
Тема№4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.	11		2			9	
Тема№5: Домедична допомога при кровотечах	11	2				9	
Тема№6: Домедична допомога при травмах.	11		2			9	
Тема№7: Домедична допомога при ушкодженні екзогенними чинниками навколишнього середовища.	8					8	
Тема№8:Домедична допомога при шоківих станах.	11		2			9	
Тема№9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.	8					8	
Всього за семестр:	90	6	8			76	Залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до навчальної дисципліни	Література
<p>Тема№1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття в охороні здоров'я; - поняття еутаназії; - поняття первинної, вторинної та третинної медичної допомоги. 	<p>Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 43, 44, 45, 49.</p> <p>Додаткова: 1, 3, 4, 5, 6, 9.</p>
<p>Тема№2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути анатомо-фізіологічні особливості всіх систем організму, та їх функції; - розглянути основні поняття у фармакології; - основні лікарські форми; - способи введення ліків; - склад аптечки; - автомобільна аптечка. 	<p>Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 43, 44, 45, 50, 51,</p> <p>Додаткова: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.</p>
<p>Тема №3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчити питання організації першої медичної допомоги при катастрофах на нещасних випадках; - перелік алгоритму MARCH при наданні допомоги в екстремальних ситуаціях, в бою; - критерії визначення ознак життя та ознак смерті; - знайомлення з соціальною смертю; - черговість транспортування постраждалих у залежності від ступеню тяжкості ураження; - медичне сортування. 	<p>Основна: 3, 4, 5, 11, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 25, 27.</p> <p>Додаткова: 1, 2, 3, 9, 14, 22.</p>
<p>Тема№4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.</p> <ul style="list-style-type: none"> - первинний огляд постраждалого; - ознаки смерті; - основні принципи дитячої та дорослої реанімації; - відпрацювати алгоритм серцево-легеневої реанімації; - алгоритм серцево-легеневої реанімації з автоматичним зовнішнім дефібрилятором. 	<p>Основна: 4, 8, 10, 11, 12, 16, 39, 43, 44, 45, 50, 51, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10.</p> <p>Для відпрацювання алгоритму СЛР в наявності є навчальний манекен.</p>
<p>Тема№5: Домедична допомога при кровотечах.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути будову малого та великого кола кровообігу; - визначення, класифікація та характеристика кровотеч; - способи та технічне виконання тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч; 	<p>Основна: 4, 8, 10, 19, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - поняття про десмургію; - характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів; - основні правила накладання пов'язок; - правила асептики та антисептики в польових умовах, використання штатних та підручних засобів; - відпрацювання навичок накладання пов'язок. 	
<p>Тема№6: Домедична допомога при травмах.</p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікація, механізм, види травм; - загальні принципи іммобілізації постраждалих; - поняття про переломи, забої, розтягнення зв'язок; - черепно-мозкова травма; - травма хребта; - травми живота; - падіння з висоти; - стискання м'яких тканин; - відкриті травми черевної порожнини. 	<p>Основна: 4, 8, 10, 13, 15, 17, 21, 32, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9.</p>
<p>Тема№7: Домедична допомога при ушкодженнях екзогенними чинниками навколишнього середовища.</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття про опік, методика визначення опікової площі; - сонячний та тепловий удар; - допомога при обмороженні; - допомога при ураженні струмом або блискавкою; - механізм розвитку асфіксії; - допомога при утопленні; - поняття про отруту та отруєння; - допомога при отруєнні різними речовинами та рідинами; - допомога при укусах отруйних тварин та комах - поняття про анафілактичний шок. 	<p>Основна: 4, 8, 10, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 34, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10.</p>
<p>Тема№8: Домедична допомога при шоківих станах</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття про шок; - ознаки шоку; - різновиди шоку; - допомога при шоківих станах; 	<p>Основна: 4, 8, 10, 11, 12, 22, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10.</p>
<p>Тема№9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.</p> <ul style="list-style-type: none"> - домедична допомога при інфаркті міокарда, гострій коронарній недостатності, ЦД, інсульті; - захворювання, які об'єднані поняттям «гострий живіт»; - бронхіальна астма, прояви, допомога; - гіпертонічний криз, прояви, допомога; - анафілактичний шок; - екстрені пологи. Ознаки початку родової діяльності. - транспортування породіллі. 	<p>Основна: 4, 8, 10, 11, 12, 16, 22, 23, 33, 36, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 53.</p> <p>Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10.</p>

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Класифікація катастроф. Причини, які викликають катастрофи та тактика рятувальника при наданні допомоги.
2. Профілактика побутового травматизму
3. Головний мозок – нерозгадана таємниця.
4. Структура та функції дерми.
5. Асептика та антисептика.
6. Сучасні види травмування, поняття про політравму.
7. Правила надання першої домедичної допомоги при отруєннях грибами та продуктами рослинного і тваринного світу.
8. Правила надання першої домедичної допомоги при укусах комах і тварин.
9. Ознаки отруєння алкоголем, метиленовим спиртом і керосином. Заходи першої медичної допомоги при отруєнні.
10. Бронхіальна астма, перша допомога при астматичному статусі.
11. Епілепсія.
12. Вікові періоди.
13. Класифікація кровотеч.
14. Патогенез та ознаки шоку.
15. Симптоматика розтягнення та розриву зв'язок
16. Захворювання, об'єднані терміном «гострий живіт».
17. Види аптечок. Склад аптечки. Основні способи застосування індивідуальних аптечок. Розташування лікарського приладдя та препаратів.
18. Загальні уявлення про смерть - характеристика термінального стану, клінічної та біологічної смерті. Орієнтуючі (вірогідні) та достовірні ознаки смерті.
19. Правила та методи транспортної іммобілізації.
20. Етіологія та патогенез отруєнь. Види отруйних речовин. Шляхи проникнення отруйних речовин до організму людини. Профілактика отруєнь.
21. Основні групи психотропних речовин, особливості їх зберігання та застосування.
22. Види знеболюючих засобів, застосування в лікувальній практиці.
23. Поняття про смерть. Основи танатології.
24. Патогенез відмороження, ступені відмороження, ускладнення при відмороженні, домедична допомога
25. Зміст та завдання сучасної токсикології
26. Правила надання першої домедичної допомоги при отруєннях грибами та продуктами рослинного і тваринного світу.

5.1.2. Теми курсових робіт не передбачено програмою

5.1.3. Теми наукових робіт не передбачено програмою

6. Методи навчання.

6.1. Методи навчання – це способи (шляхи) взаємозалежної діяльності викладача та студентів, спрямовані на вирішення завдань навчання. Всі методи домедичної підготовки доповнюють один одного, іноді ними користуються одночасно, тому що жоден з них не може бути визнаний універсальним.

- Словесні

Бесіда(семінарські заняття) – це діалог між викладачем та студентом, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати слухачів на активізацію отриманих знань. Саме з допомогою їх викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

- Наочні методи

Презентація(ілюстрація) – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів, демонстрація ситуацій на навчальному манекені.

- Практичні методи: вправи. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань. Наприклад вправи по накладанню пов'язок, джгута, перев'язка рани.

- Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів, відпрацювання навичок маніпуляцій.

7. Методи контролю

Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття про долікарську допомогу та її обсяги.
2. Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя та здоров'я людини в Україні
3. Основні положення Закону України «Про екстрену медичну допомогу» (2012 р.).
4. Основні положення Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 року N9398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
5. Алгоритми надання допомоги. Основні положення та завдання.
6. Анатомічна будова тіла людини: частини тіла людини, ділянки тіла людини.
7. Будова та функція нервової системи.
8. Будова та функція серцево-судинної системи.
9. Будова та функція дихальної системи.

- 10.Будова та функція травневої системи.
- 11.Будова та функція сечостатева системи
- 12.Будова та функція ендокринної системи людини.
- 13.Опорно-руховий апарат, його будова та функція.
- 14.Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритм MARCH.
- 15.Рекомендований склад аптечки.
- 16.Основні способи застосування індивідуальних аптечок.
- 17.Розташування лікарського приладдя та препаратів.
- 18.Базові технічні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів та їх використання. Мішок АМБУ.
- 19.Базові технічні засоби для надання допомоги при пораненнях грудної та черевної порожнини.
- 20.Штатні засоби для зупинки кровотечі. Використання штатних засобів для зупинки кровотечі.
- 21.Підручні засоби для зупинки кровотечі. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.
- 22.Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів.
- 23.Правила асептики та антисептики в польових умовах.
- 24.Використання штатних та підручних засобів для бинтування.
- 25.Місце події. Виявлення небезпечних факторів. Визначення шляхів входу, виходу та евакуації.
- 26.Пріоритети при наданні допомоги. Безпечний доступ.
- 27.Первинний огляд постраждалого. Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації;
- 28.Виявлення життєвих показників.
- 29.Поняття про серцево-легеневу реанімацію її загальні правила.
- 30.Техніки проведення оживлення потерпілих.
- 31.Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів проведення.
- 32.Штучне дихання. Основні правила проведення. Контроль за ефективністю реанімаційних дій.
- 33.Непрямий масаж серця. Визначення критеріїв ефективності.
- 34.Алгоритми проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.
- 35.Визначення, класифікація та характеристика кровотеч.
- 36.Способи, місця проведення технічне виконання тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі.
- 37.Штатні засоби для зупинки кровотечі. Використання штатних засобів для зупинки кровотечі.
- 38.Підручні засоби для зупинки кровотечі. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.
- 39.Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів. Види пов'язок.
- 40.Основні правила накладання бинтових пов'язок.
- 41.Правила асептики та антисептики в польових умовах.
- 42.Використання штатних та підручних засобів для бинтування.

43. Правила і техніка накладання пов'язок на голову.
44. Правила і техніка накладання пов'язок в ділянці шиї.
45. Правила і техніка накладання пов'язок на грудну клітку
46. Правила і техніка накладання пов'язок на живіт.
47. Правила і техніка накладання пов'язок в ділянці тазу.
48. Пов'язки на верхні кінцівки.
49. Пов'язки на нижні кінцівки.
50. Правила та методи транспортної іммобілізації.
51. Сучасні засоби іммобілізації та транспортування потерпілих.
52. Застосування підручних засобів для проведення транспортування.
53. Основи догляду за травмованими при транспортуванні.
54. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма).
55. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на ушкодження шийного відділу хребта.
56. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на ушкодження грудного відділу хребта.
57. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на ушкодження поперекового відділу хребта.
58. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на закритих ушкодженнях живота.
59. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на проникаючі ушкодження живота.
60. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок.
61. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на закриту травму грудної клітки.
62. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на проникаючу травму грудної клітки.
63. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею.
64. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації.
65. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при стисканні м'яких тканин.
66. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок.
67. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти.
68. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах.
69. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів - обтурації стороннім тілом.
70. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при гострому інфаркті міокарда.

- 71.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при гострій ішемічній хворобі серця.
- 72.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при хронічній ішемічній хворобі серця.
- 73.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні дихання.
- 74.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при легеневій недостатності.
- 75.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при втраті свідомості потерпілим.
- 76.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії).
- 77.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при «гострому животі».
- 78.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при приступі ниркової коліки.
- 79.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при приступі апендициту.
- 80.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при шлунковій кровотечі.
- 81.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт.
- 82.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при транспортуванні вагітних жінок.
- 83.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при перших ознаках пологів.
- 84.Особливості та порядок надання домедичної допомоги при екстрених пологах.
- 85.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим від механічної асфіксії при утопленні у воді.
- 86.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим від механічної асфіксії через повішання.
- 87.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною.
- 88.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною інгаляційним шляхом введення.
- 89.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною шляхом попадання через шкіру.
- 90.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з термічними опіками.
- 91.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з хімічними опіками.
- 92.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з опіками від дії струму.
- 93.Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з відмороженням.

94. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням.
95. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні.
96. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні.
97. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах.
98. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом та блискавкою.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти з навчальної дисципліни

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

**Загальна
кількість**

балів (перед

Результат

= ((навчальних занять +

Результат

самостійної

) / 2) * 10

підсумковим
контролем)

за семестр

роботи за семестр

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів вищої освіти, залікових книжках. *Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.* Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт 10, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали</i>	<i>Загальна кількість балів (перед</i>	<i>Кількість балів за</i>
<i>навчальної дисципліни</i>	<i>підсумковим контролем)</i>	<i>підсумковим контролем</i>

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче

ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

Підсумкові   *Підсумкові*   *Підсумкові*
бали   *бали за*   *бали за*
навчальної   *поточний*   *попередній*
дисципліни   *семестр*   *семестр*   :

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю та підсумкового контролю:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий Контроль
Отримати не менше 10/2 позитивних оцінок	Комплекс практичних завдань за темами	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 Балів

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
80-84			

75-79		С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
65 – 69			
60 – 64		Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

9. Рекомендована література

9.1. Основна:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19. Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до [Закон України від 19.06.2020 р. № 737-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (станом на 15 березня 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Закон України «Про забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення», 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
6. Постанова Верховної Ради України про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про реформу охорони здоров'я в Україні» від 21 квітня 2016 р. №1338-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-19#Text>
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти» від 29 березня 2017 № 346: URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ27273.html
8. Наказ МОЗ України від 07.07.1998 № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів» // Офіційний вісник України від 06.08.1998. № 29, стор. 153, стаття 1110, код акту 5727/1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0465-98#Text>
9. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
10. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-14#Text>
11. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0753-14#Text>
12. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма) від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54,

- стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0754-14#Text>
13. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження живота від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0755-14#Text>
  14. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0756-14#Text>
  15. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0757-14#Text>
  16. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
  17. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-14#n2>
  18. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0760-14#n2>
  19. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0761-14#n2>
  20. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-14#n2>
  21. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів – обтурації стороннім тілом» від 16.06.2014. 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-14#n2>
  22. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59,

- стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0765-14#n2>
23. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з опіками» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0767-14#n2>
24. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0769-14#n2>
25. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням/відмороженням» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-14#n2>
26. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0770-14#n2>
27. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-14#n2>
28. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-14#n2>
29. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0773-14#n2>
30. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0774-14#n2>
31. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом та блискавкою» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0775-14#n2>
32. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії)» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0776-14#n2>
33. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник

- України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-14#n2>
34. Наказ МОЗ України «Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0766-14#Text>
35. Наказ МОЗ України «Порядок проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-14#Text>
36. Наказ МОЗ України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». Порядок від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
37. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора» від 28.07.2016 р № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text>
38. Наказ «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків» від 05.11.2013 №955. м. Київ. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України/20 листопада 2013 р. за № 1978/24510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1978-13#Text>
39. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
40. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

9.1.2. Додаткова

1. Білоус Т.Л., Кугуєнко Д.О. «Надання домедичної допомоги постраждалим із психогенними реакціями в надзвичайних ситуація». Питання сучасної науки і права: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти (21 квітня 2023р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: СФХНУВС, 2023. С. 206-208. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=ru&hl=ru&user=fp2rLRMAAAAJ&sortby=pubdate
2. Білоус Т.Л. Професійний саморозвиток і самовиховання майбутніх фахівців як складові сучасного освітнього процесу в умовах воєнного стану.

- Інноваційна педагогіка*. Одеса: видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 61. Т. 1. С. 93-97. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/vip61>
3. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
  4. Білоус Т.Л. Особливості тейпування в медицині та спорті. Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (19.05.2023р., м. Суми). Сумська філія ХНУВС. Суми: СФ ХНУВС, 2023. С. 197-199. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=fp2rLRMAAAAJ&sortby=pubdate&citation_for_view=fp2rLRMAAAAJ:TQgYirikUcIC
  5. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y
  6. Білоус Т.Л. Проблема аутизму як соціальний феномен у сучасному суспільстві. 25 років становлення Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 лютого 2020 року, м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2020. С. 292–294. URL: <https://univd.edu.ua/uk/dir/2286>

9.1.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>